* * *

Стою на ногах уже добрі чотири години. Буквально кожна клітина моїх нижніх кінцівок благає мене звільнити її від цих мук і врешті сісти на якусь поверхню; у спині налився свинцем невидимий стержень; голова, шия, плечі — усе болить. Я щойно подолала десятигодинний переліт зі Стамбула до Сеула, а перед тим — кількагодинний із Києва до Стамбула; я вкрай стомлена, а мої вуха й ніс уже майже добу без відпочинку несуть важку службу: підтримувати окуляри та противірусну маску.

Літо 2020 року.

Після виснажливого перельоту, де я ні на хвилинку не склепила очей, мушу відстояти довжелезну чергу в залі перед паспортним контролем аеропорту разом із рештою новоприбулих: треба пройти перевірку документів, які засвідчують відсутність захворювання на ковід, виміряти температуру й надати підписану згоду на відсиджування обов'язкового після прибуття в Корею двотижневого карантину — за конкретною адресою, де має бути забезпечено цілковиту ізоляцію.

Для вимірювання температури я нарешті сідаю на стілець і вже починаю поринати у дрімоту, коли мене повертає в реальний світ вигук англійською мовою із сильним корейським акцентом: «Ме-ем, у вас гарячка!». Троє корейців у білих комбінезонах із голови до п'ят і масивних респіраторах грізно нависають наді мною. Я намагаюся пояснити їм, що 37 градусів на термометрі не означають, що в мене ковід, — просто мій організм розганяє судинами кров, щоб я ще хоч якось трималася на ногах. Але мене й не думають слухати. Легеньку і зручну маску з мене знімають і викидають у сміття, натомість чіпляють твердий білий намордник-півкулю на такій тугій гумці, що очі в мене лізуть із орбіт; виводять мене під руки із приміщення аеропорту в чорноту ночі, де інший кореєць у комбінезоні вже чекає з довгою ватною паличкою для взяття аналізу на вірус: знімає з мене маску й запихає паличку в ніс так глибоко, що в мене бризкають сльози; потім мене садять у машину і везуть у готель, виділений для людей, які після прибуття в Корею мають підвищену температуру, заводять у кімнату й наказують не покидати її. Килим у кімнаті мокрий після недавньої ретельної санітарної обробки. Я стою на мокрому килимі з рюкзачком у руці (бо багаж мій залишився в аеропорту), без змінного одягу, з одним лише фотоапаратом і документом про зарахування до університету в місті Теґу із забезпеченням стипендії від корейського уряду.

Починається моя закордонна пригода тривалістю в три роки.

Передмова

Спробуйте в сучасному світі знайти людину, яка не любить подорожувати, — шукати доведеться довго. А якщо країну, до якої приїхав, давно любиш, тоді бачити, відчувати, куштувати, досліджувати — безсумнівно, удвічі крутіше.

Про Республіку Корея українці досі знають досить мало — порівняно із країнами Європи й Північної Америки; погодьтеся: якщо в розмові згадати про Східну Азію, в уяві співрозмовників насамперед спливе Японія або Китай.

Ми ж із вами торкнемося якомога більшої кількості тем, що стосуються саме Корейського півострова, намагатимемося зазирнути в усі сфери тамтешнього життя, до яких у змозі дотягнутися іноземець, який скрізь пхає свого носа. Живучи в Південній Кореї, я була не лише туристкою, а прагнула дізнатися про щодення корейців, їхні думки, що керує в ними житті; тому багато знайомилася, багато розпитувала й цікавилася.

Я цілком справедливо вважаю себе пересічною українкою, тому без якихось акцентів чи надмірних

перебільшень описуватиму Корею з погляду звичайних українців. Заздалегідь хочу перепросити всіх корейців, яких може образити щось сказане в цьому тексті; також висловити повагу українцям, які живуть у Кореї десятиліттями й могли б розкрити ті теми, яких я не торкнуся.

І суб'єктивності, як не крути, не уникнути.

Коли я їхала в Корею на навчання, то не була заручницею ані завищених очікувань, ані ілюзій. Бо, зрештою, в кожній країні є і привабливі, і непривабливі явища. Багато людей у різних куточках планети докладають усіх зусиль, щоб переїхати в Корею назавжди. Але є й певна кількість корейців, які роблять усе можливе, аби тільки виїхати й жити деінде. Немає хороших і поганих країн. Урешті, все індивідуально. Особисто для мене в Кореї є чимало вигод і зручностей, але чомусь весь час, що я там жила, безліч разів доводилося думати: «А в нас це роблять краще», — або: «А в нашій країні таких проблем нема».

Частина перша

Знайомство

Коли я вперше в житті відкрила у Вікіпедії статтю із назвою «Південна Корея», це був, напевно, 2015 рік. Я почала читати про цю країну, вже маючи за плечима кілька місяців «залипання» в корейські популярні серіали, на перший із яких натрапила випадково. Серіал мені так сподобався, що я одразу ж почала дивитися наступний, потім ще і ще. Було це приблизно так: уранці, ще до того, як задзеленчить мелодія будильника, лежачи під ковдрою, на смартфоні я вмикала серію з того моменту, на якому заснула вчора; дивилася далі, поки чистила зуби; потім усю дорогу на роботу (зокрема в транспорті і йдучи пішки), поки не відчиняла двері контори, де працювала; так само всю дорогу в зворотному напрямку додому; і практично весь час удома, до моменту, як уже далеко за північ очі заплющувалися від утоми. У той період тривалість мого добового сну скоротилася години на три — на користь серіалів, або, як їх називають, дорам.

Англійське слово «drama» (яке в цьому випадку має значення «серіал») корейською записується «ди-

рама», а нам із вами відоме як «дорама». Існують дорами китайського, японського, тайванського та інших азійських виробництв.

Корейська дорама зазвичай складається із шістнадцяти або двадцяти серій. В історичній вам найімовірніше демонструватимуть часовий період епохи Чосон (від XIV до XIX століття) із практично обов'язковою присутністю аристократів або імператорської родини (але всі події будуть вигадані). А в дорамі про сучасні часи вашій увазі представлять сюжет, побудований на стосунках людей, де з імовірністю (приблизно) 98 % існуватиме любовна лінія, що завершиться хепі-ендом; а ще стосунки між родичами; проблеми героїв; можливо, підлий поганець, якого в останній серії переможуть; а іноді буде і якась мораль, наприклад, ітиметься про необхідність ніколи не покладати рук; або про важливість боротися, незважаючи ні на що; або про цінність мети тощо.

Цей серіальний жанр надзвичайно популярний, оскільки зазвичай справедливість урешті-решт перемагає, герої ідеалізовані, а на екрані часто демонструють інтер'єри осель багатіїв, ну і звичайно, остання серія зазвичай завершується красивим весіллям закоханих.

Такі серіали зробили гігантський внесок у справу популяризування Кореї у світі: іноземці, що з'їжджаються до цієї країни з усього світу, найімовірніше, якраз надивилися серіалів. Дорамщики (так називають фанатів) їдуть у Корею, щоб побачити на власні очі кав'ярні, де їхні улюблені герої п'ють каву; проїхатися на автобусах, якими вони їздять; походити тими ж вулицями; скуштувати страви, що їх герої серіалів щодня їдять; спробувати познайомитися з корейськими чоловіками, яких на екрані зображують чесними, дбайливими, шукачами лише «тієї єдиної» (і закохуються корейці, звісно ж, не за вроду, а за глибоку доброту щирого серця ідеальних дівчат). Крім того, Корею в серіалах зазвичай показують лише з найкращого боку: технологічність, комфорт, поліція, яка байдикує через низьку злочинність, свининка, що її герої смажать на грилі, вмонтованому просто в столик у ресторані; додайте до цього красиві корейські ландшафти, зняті з дрона, — і вийде картинка найкращої країни на землі, де живуть всуціль безкорисливі й благородні люди, особливо чоловіки. На цей гачок часто втрапляють юні дівчата по всьому світу: мріють зустріти корейського юнака, шукають його в інтернеті на різноманітних сайтах, ідеалізують і вірять йому, знаходять можливості приїхати в Корею, щоб зустрітися особисто. Тисячі таких історій закінчуються розчаруванням, і, на жаль, іноді халепами, коли необережні дівчата опиняються на самоті з корейцями, про яких вони насправді зовсім нічого не знають, у чужій країні, де, як щось трапиться, ніхто не допоможе.

На початку свого знайомства з Кореєю, переглядаючи серіали, я милувалася красивими акторами, їхньою невинністю, сором'язливістю, дбайливістю, щиро захоплювалася корейським комфортом — та й буквально всім, що бачила. Уже з часом, накопичивши чимало власного досвіду в цій країні, після кількарічної перерви знову спробувала переглянути кілька серій якоїсь дорами і приголомшено зрозуміла, які всі ці серіали схожі між собою: якщо відкинути деталі, виходить, що їхні сюжети майже однакові. Актори грають як за підручником, по шаблону: замість одного акто-